

Tilburg: met motorunits op de brede school!

Een duidelijke, breed gedragen visie, een strak proces en gedreven mensen, zie hier het recept voor de succesvolle implementatie van combinatiefuncties in Tilburg. In gesprek met gemeentelijk beleidsmedewerker Franka Thijssen en Frans van Beurden van het Sportbedrijf Tilburg (beiden niet toevallig zelf ex-gymleerkrachten) bespreken we enkele ins en outs rondom de Impulsregeling voor brede scholen in deze Brabantse stad.

Duidelijke keuzes en stevige regie

“Ouderwets topdown”, zo beschrijft Thijssen het proces rondom de implementatie van combinatiefuncties in Tilburg. Ervaring met naschoolse activiteiten door vakleerkrachten was er al in de stad. Het lag dan ook voor de hand om hierop aan te sluiten en bestaande initiatieven verder uit te bouwen en te professionaliseren. Met het uiteindelijke doel van 30fte in 2012 is het zaak om een goede en heldere structuur op te bouwen. “Bezint eer gij begint” was het devies, aldus Thijssen. Het gemeentelijke sportbedrijf en de gemeentelijke afdeling onderwijs & jeugd (waaronder ook de brede scholen vallen) namen het initiatief en stelden in overleg met de schoolbesturen en sportverenigingen de randvoorwaarden op. De bestuurlijke basis werd gevonden in een breed goedgekeurde gemeentelijke kadernota waarin bewegen en het voorkomen van dik worden belangrijke pijlers zijn. Middelen zijn dan ook verzekerd voor de duur van de regeling tot en met 2012. Hierbij wordt o.a. geput uit bestaande middelen voor het onderwijsachterstandenbeleid en het gemeentelijke sportbeleid. Een goede uitgangspositie dus, zeker in vergelijking met veel tweede tranche gemeenten die nu tegen de gemeentelijke financiële dekking aanhikken.

Voor wat betreft de onderverdeling van de 30fte is het uitgangspunt om uiteindelijk 24 fte te bestemmen voor sport in het PO, 3fte voor sport in het VO en 3 fte voor cultuur in PO/VO. Voor het sportgedeelte PO richt men zich op 10 brede scholen, waaronder 26 basisscholen vallen. “Motorunit” is hierbij het toverwoord, maar daarover later meer. Bij de praktische implementatie ligt de eerste prioriteit bij die brede scholen die al het meest actief zijn op het gebied van sport. Dit zijn de scholen die al een tijdelijke vakdocent hadden vanuit een eerdere regeling en tevens een programma op het gebied van gezondheid en beweging. Vervolgens werd gekeken naar de brede scholen in de vijf Tilburgse Impulswijken en daarna naar de overige brede scholen. Door deze vooraf gemaakte keuze blijven er natuurlijk wel scholen over die (nog) niet bediend kunnen worden met de huidige middelen. Luisterend naar het enthousiasme waarmee lokale bestuurders spreken zou men de regeling overigens graag binnen de hele stad willen uitrollen.

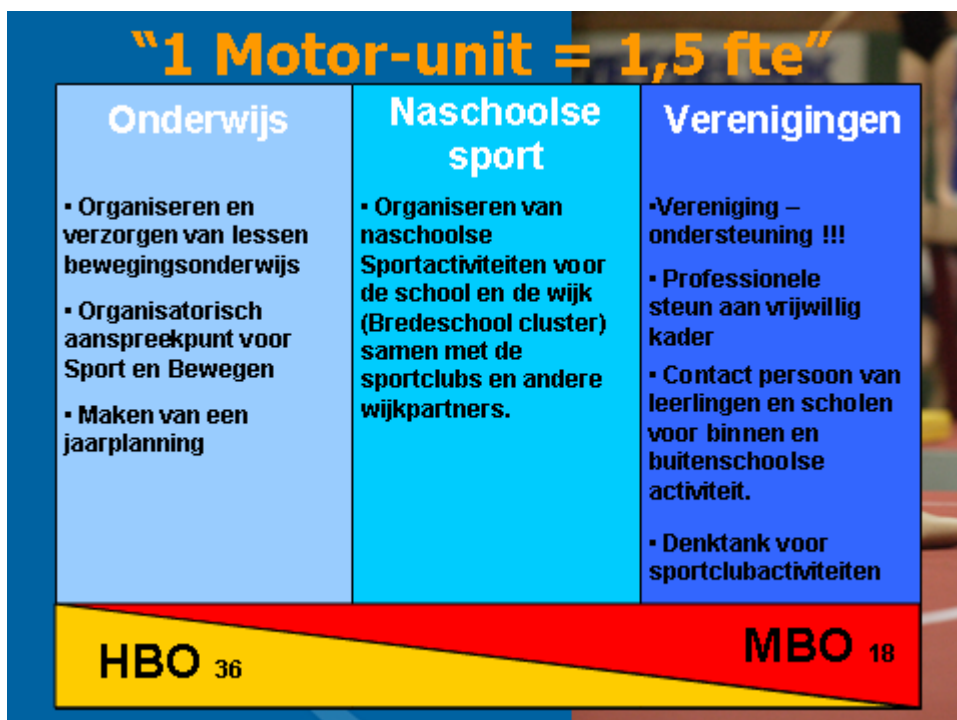
Ten aanzien van het werkgeverschap is ervoor gekozen om dat, in ieder geval tot en met 2012, neer te leggen bij het gemeentelijke Sportbedrijf Tilburg. Ook hier dus de keuze voor een centrale regie en voor een instantie waar men vanuit het gemeentelijke sportstimuleringsbeleid al ruime ervaring had met het in dienst hebben van functionarissen die activiteiten in de wijken en op scholen uitvoeren. De ambtelijke aanstelling van de combinatiefunctionaris binnen de gemeentelijke CAO vindt plaats voor de duur van het project. Er is dus geen sprake van eventuele wachtgeldverplichtingen voor de gemeente.

Overleg met de scholen

Goede contacten en een goede afstemming met de schoolbesturen en sportverenigingen is natuurlijk cruciaal voor het lokale welslagen van de regeling. In Tilburg vonden (en vinden) de contacten met scholen plaats binnen het reguliere overlegorgaan met Vprimair, een samenwerkingsverband van de grootste schoolbesturen in Tilburg. Vanuit de Vprimair waren twee personen aanspreekpunt naar de gemeente over alle zaken rondom de brede school en de impulsregeling. De afspraak was dat zij alles terugkoppelen naar hun achterban en naar de kleinere schoolbesturen die niet in Vprimair zijn vertegenwoordigd. Ondertussen ging Van Beurden op pad om alle brede schoolcoördinatoren te informeren en niet zonder succes. Er bleek grote behoefte aan vakleerkrachten bewegingsonderwijs, scholen misten een stuk kennis. Daarnaast was er ook behoefte aan meer kennis en professionaliteit om de bestaande naschoolse activiteiten beter te kunnen stroomlijnen. Partijen vonden elkaar uiteindelijk dan ook gemakkelijk rondom de hierboven geschetste uitgangspunten.

Motorunits

In de Tilburgse praktijk van combinatiefuncties draait het vooral om de motorunits. Een motorunit is gelijk aan 1½ fte combinatiefunctie en bestaat uit 1fte vakleerkracht (Hbo'er) en ½ fte ondersteuner (Mbo'er). De vakleerkracht verzorgt voor twee basisscholen de lessen bewegingsonderwijs voor de groepen 3 tot en met 8. Daarnaast draagt de vakleerkracht ook verantwoordelijkheid voor het naschoolse aanbod van sportactiviteiten en in mindere mate voor de verenigingsondersteuning. Dat laatste is immers, samen met het naschoolse sportaanbod, voornamelijk het domein van de ondersteuner in de unit. Een echte teamprestatie dus, waarmee op transparante wijze de drie aspecten van de combinatiefunctie een plek krijgen. Inmiddels zijn er op deze manier 8 teams werkzaam (12 fte).

De functie van vakleerkracht is ingeschaald in schaal 9 voor 36 uur, waarbij doorgroei mogelijk is. Op basis van het lesgeven aan 18 groepen op twee scholen waarvoor 24 uur staat, betekent dit dat 2/3 van de betrekking binnen de school wordt uitgeoefend en 1/3 daarbuiten. Voor de ondersteuner die is ingeschaald in schaal 7 vindt de bulk van het werk plaats bij de sportverenigingen en naschoolse activiteiten. Het is de bedoeling dat deze persoon ook koppelingen maakt tussen sportverenigingen en zorgt voor mogelijke kruisbestuiving. Als voorbeeld noemt Van Beurden de mogelijkheid dat een atletiekvereniging die een accommodatie ergens buiten een bepaalde wijk heeft toch binnen die wijk activiteiten kan uitvoeren door bijvoorbeeld gebruik te maken van het kunstgrasveld van de voetbalvereniging.

De motorunits worden door Sportbedrijf Tilburg aangestuurd. Iedere vijf weken komen ze bij elkaar en worden er ervaringen uitgewisseld over wat wel en wat niet werkt, hoe je het beste kinderen kunt werven voor activiteiten etc. Aangezien de combinatiefunctionarissen niet onder de onderwijs CAO vallen zijn ze ook in vakanties inzetbaar, bijvoorbeeld bij het organiseren van toernooien. Functionerings- en beoordelingsgesprekken vinden plaats op basis van de gebruikelijke ambtelijke procedures, hoewel de specifieke functieprofielen nog in ontwikkeling zijn. Vanuit de opleidingen Fontys Hogescholen en ROC Sport & beweging wordt inmiddels aandacht besteed aan specifieke zaken waarmee de combinatiefunctionaris te maken heeft, zoals verenigingsondersteuning en coördinatie van activiteiten.

Andere combinatiefuncties

Ter ondersteuning van de motorunits zijn er op dit moment twee kwartiermakers werkzaam, één richting het onderwijs, dit is Frans van Beurden, en één richting de sport. Deze functies zouden op een gegeven moment overbodig moeten worden en kunnen worden gebruikt voor het opstarten van een nieuwe motorunit. Van Beurden en zijn collega zorgen momenteel o.a. voor het maken van afspraken over de precieze inzet van de motorunits. Verder zit er nog 2½ fte besloten in de coördinatoren van de brede school.

Voor 2009 is het doel om te komen tot een invulling van 18fte, waarin dan nog begrepen 2fte voor het VO (nog niet volledig ingezet) en voor cultuur. Bij de invulling van het cultuur gedeelte wordt aansluiting gezocht bij het al bestaande project Stad op stellen, dat een succesvolle pilotfase achter de rug heeft. De doelstelling van dit project is het ontwikkelen van een wijknetwerk rondom leesbevordering, cultuureducatie en mediawijsheid. Logisch om ook hier dus aansluiting te zoeken bij de brede scholen waardoor er afstemming is tussen binnen- en buitenschoolse activiteiten. Een voorbeeld van een dergelijke activiteit is het onder schooltijd beginnen aan het maken van een film, waarmee men dan buitenschools kan verdergaan.

Eigen bijdrage scholen

De scholen betalen een eigen bijdrage voor participatie aan de Impulsregeling. Hierbij geldt het principe “alles of niet”; er wordt betaald voor een totaalpakket. De berekening van deze eigen bijdrage per gymles (per jaar) komt als volgt tot stand:

De kosten van één Motorunit zijn geraamd op €100.000,- . In deze kosten zitten niet alleen inbegrepen de kosten voor de vakleerkracht en voor de ondersteuner, maar tevens de kosten voor aansturing, overhead en kosten voor activiteiten.

De Motorunit werkt voor twee scholen. Per school worden er gemiddeld 9 gymlessen gegeven: 18 in totaal. De eigen bijdrage voor de scholen is vastgesteld op 22,5% van het totaal, dus $22,5\% \times €100.000,- = €22.500,-$.

Per gymles komt dit neer op $€22.500,- / 18 = €1.250,-$ voor het totaalpakket.

De gemeente weet nog niet of ze aan de scholen BTW moet doorberekenen bij de nota die vervolgens aan de school wordt gestuurd; hier zijn de deskundigen nog niet over uit. Voor de schoolbesturen is dit reden tot zorg. “Hoewel inhoudelijk erg enthousiast wil men graag weten waar men aan toe is, en dat is goed te begrijpen”, aldus Thijssen.

Resultaat telt

Afgelopen mei is voor het eerst het platform rondom de combinatiefuncties bij elkaar gekomen. Dit platform bestaat uit de afvaardiging van Vprimair, de afdeling sportontwikkeling van Sportbedrijf Tilburg, de afdeling onderwijs & jeugd van de gemeente, een directeur van een basisschool en de directeur van Brede scholen Tilburg met enkele van zijn coördinatoren. Het is de bedoeling dat deze groep voorlopig zo’n drie keer per jaar bij elkaar komt om de vinger aan de pols te houden van alles dat zich rondom de combinatiefuncties afspeelt. Ook hier zien we dus de behoefte aan centrale regie naar voren komen samenhangend met de wens om te willen weten welke effecten de regeling sorteert.

Recent onderzoek op een Tilburgse school liet zien dat de resultaten van een fit-test bij kinderen op een basisschool bij twee achtereenvolgende metingen met een tussenpoos van één jaar duidelijk waren verbeterd. Laat nu net in die periode ook een vakleerkracht zijn begonnen. “Hoewel het verband niet wetenschappelijk is aangetoond, is dit natuurlijk wel waar we het uiteindelijk voor doen”, aldus Thijssen. “We moeten deze kans koesteren en het initiatief de tijd geven. Hiervoor moeten wel alle neuzen dezelfde kant op en gelukkig is dat in Tilburg het geval.”